

VOOR U LIGT HET JAARVERSLAG LEERPlicht VAN HET SCHOOLJAAR 2016-2017. DE LEERPlichtWET HEEFT BEPAALD DAT BURGEMEESTER EN WETHOUDERS JAARLIJKS VERSLAG UITBRENGEN AAN DE RAAD OVER HET IN HET LAATST AFGESLOTEN SCHOOLJAAR IN DE GEMEENTE GEVOERDE BELEID INZAKE DE HANDHAVING VAN DE LEERPlicht EN DE KWALIFICATIEPlicht EN DE RESULTATEN DAARVAN. IN DIT VERSLAG KUNT U LEZEN OVER DE BEHAALDE RESULTATEN VAN HET SCHOOLJAAR 2016-2017 EN DE ONTWIKKELINGEN VAN DE LEERPlicht.

LEERPlicht GEMEENTE WATERLAND

In de gemeente Waterland wordt de handhaving van de Leerplichtwet uitgevoerd door de afdeling Zorg en Welzijn waar twee leerplichtambtenaren in deeltijd werkzaam zijn. Zij zijn tevens beëdigd Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA) voor het domein Onderwijs.

De **leerplicht** start op de eerste schooldag van de eerst volgende maand waarin een kind 5 jaar wordt. De leerplicht eindigt aan het einde van het schooljaar waarin een jongere de leeftijd van 16 jaar bereikt. Daarna begint de kwalificatieplicht. De **kwalificatieplicht** is van kracht tot de jongere 18 jaar is en verplicht jongeren onderwijs te volgen zolang zij niet in het bezit zijn van een startkwalificatie. Een jongere beschikt over een startkwalificatie als hij of zij een HAVO, VWO of MBO niveau 2 diploma heeft.

Ongeoorloofd schoolverzuim is een overtreding van de leerplichtwet. De directeur van de school moet het schoolverzuim terstond melden aan de leerplichtambtenaar. In de Leerplichtwet wordt onderscheid gemaakt tussen ongeoorloofd en geoorloofd schoolverzuim. Onder ongeoorloofd verzuim wordt verstaan: "het volgens de leerplichtwet door een leerplichtige zonder gegronde reden of zonder geldige vrijstelling afwezig zijn

van school". Regelmatig te laat komen valt ook onder ongeoorloofd verzuim. De leerplichtwet kent twee soorten ongeoorloofd verzuim: absoluut verzuim en relatief verzuim.

Er is sprake van **absoluut verzuim** wanneer blijkt dat een jongere wel staat ingeschreven in de gemeentelijke basisregistratie, maar niet staat ingeschreven bij een school of instelling en waarbij geen sprake is van een vrijstelling van de inschrijfplicht op een school.

Er is sprake van **relatief verzuim** als een jongere wel op een school is ingeschreven maar gedurende een bepaalde tijd de lessen verzuimt. Relatief verzuim wordt onderverdeeld in signaal verzuim en luxe verzuim.

Signaal verzuim is een vorm van relatief verzuim, waarbij meermalen sprake is van ongeoorloofde afwezigheid zich uitend in spijbelgedrag en met een veelal problematische achtergrond.

Luxe verzuim is een vorm van relatief verzuim waarbij zonder toestemming van de directeur van de school dan wel zonder toestemming van de leerplichtambtenaar, buiten de vastgestelde schoolvakanties om van school wordt verzuimd, waarbij het eigen belang (vaak ten behoeve van een vakantie) van ou-

der(s)/verzorger(s) of jongere prevaleert boven dat van het schoolbezoek.

De werkzaamheden van de leerplichtambtenaar omvatten vele handelingen rondom verzuim. De leerplichtambtenaar werkt preventief, informatief, waarschuwend, signalerend en sanctionerend indien nodig. Voorbeelden zijn voorlichting geven, informatie verstrekken, preventief spreekuur houden, handhaven, hulpverlening inzetten, adviseren, bemiddelen en registreren.

Bij de aanpak van schoolverzuim werkt de leerplichtambtenaar samen met verschillende ketenpartners waaronder scholen, hulpverleners, zorgteams, samenwerkingsverbanden en justitiële instanties.

IEDERE JONGERE IN BEELD

De Nederlandse overheid heeft in de Leerplichtwet vastgelegd dat ieder kind naar school moet, maar vooral ook recht heeft op onderwijs. De gemeente heeft de wettelijke taak om te controleren of de rechten en plichten die voortvloeien uit de leerplichtwet worden nageleefd.

Een goede administratie draagt bij aan het inzicht in de schoolgegevens van alle leer- en kwalificatieplichtige leerlingen. De gemeente Waterland gebruikt hiervoor de onderwijsapplicatie Key2jongerenmonitor. Deze applicatie zorgt ervoor dat jongeren op een een-

voudige manier geregistreerd en gevolgd kunnen worden.

De scholen in het Primair Onderwijs-Voortgezet Onderwijs en de MBO instellingen melden het schoolverzuim van leerlingen in het Digitaal Loket Verzuim van Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Via het digitaal loket komen de verzuimmeldingen terecht in het leerplichtprogramma Key2jongerenmonitor. Op deze manier komen de jongeren met schoolverzuim in beeld bij de leerplichtambtenaar. De wijzigingen die DUO heeft doorgevoerd in het kader van het Digitaal Loket Verzuim, de gegevenslevering van de in- en uitschrijvingen van jongeren in

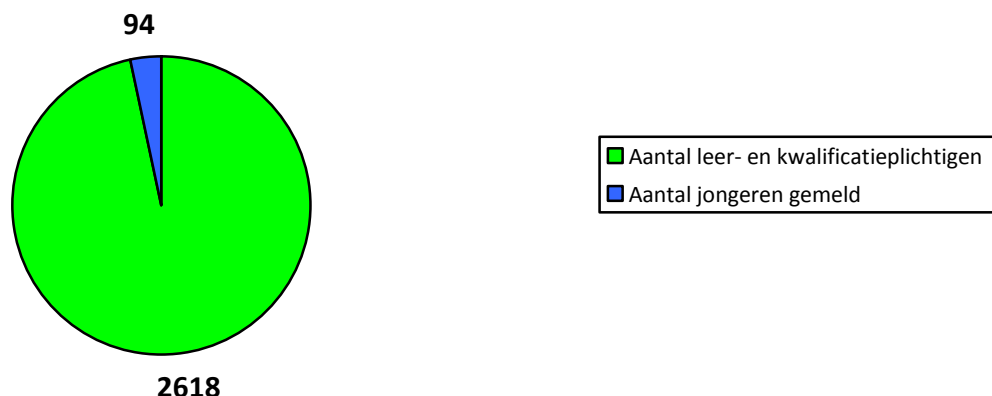
BRON (Basisregister Onderwijs) en de gegevenslevering in het kader van het voortijdig schoolverlaten (VSV), zijn in de applicatie Key2Jongerenmonitor verwerkt.

In het schooljaar 2015-2016 telde de gemeente Waterland in totaal 2599 leer- en kwalificatieplichtige jongeren. In het schooljaar 2016-2017 telde de gemeente Waterland in totaal 2618 leer- en kwalificatieplichtige jongeren. Een lichte stijging ten opzichte van het voorgaande schooljaar.

Schooljaar	Leerplicht 5-16 jarigen	Kwalificatieplicht 16 en 17 jarigen	Totaal
2016-2017	2211	407	2618
2015-2016	2204	395	2599

JONGEREN MET LEERPLICHTCONTACTEN

3,59 % van de leer- en kwalificatieplichtige jongeren is gemeld bij leerplicht vanwege ongeoorloofd schoolverzuim.

SCHOOLVERZUIM

Scholen zijn wettelijk verantwoordelijk voor het melden van schoolverzuim bij de leerplichtambtenaar.

In het schooljaar 2016-2017 is het aantal verzuimmeldingen licht gedaald.

De leerplichtambtenaar beschikt over een aantal instrumenten om het verzuim te stoppen. Bij een eerste melding van verzuim wordt bij school de reden van de melding opgevraagd met daarbij een actuele verzuimstaat. Vaak volgt daarop een gesprek met de jongere en ouder(s). Het doel van dit gesprek is om te achterhalen wat de reden van het verzuim is. Verder wordt aan de jongere en ouders verteld wat de consequenties kunnen zijn bij verder verzuim. Ter bevestiging van wat besproken is, volgt een waarschuwingsbrief. Bij een enkeling wordt bij gering verzuim eerst een waarschuwingsbrief verstuurd en wordt pas bij een vervolgmelding een gesprek aangegaan. Wanneer een jongere na een waarschuwing opnieuw verzuimt, kan hij of zij een verwijzing krijgen naar

HALT. Er mag dan geen sprake zijn van zorgproblemen rondom de jongere.

HALT is de organisatie waarin gemeenten, politie en justitie samenwerken om jeugdcriminaliteit te voorkomen. Jongeren voor wie een proces-verbaal een te zwaar middel is, kunnen een HALT-afdoening krijgen. Ze krijgen dan feitelijk 'straf' voor het verzuim. De straf bestaat deels uit het maken van een werkstuk over spijbelen en de consequenties daarvan en deels uit het uitvoeren van een taakstraf.

Bij zorg rondom de ontwikkeling van de jongere wordt met ketenpartners gekeken naar de achterliggende problematiek en wordt gezocht naar een passende oplossing zodat de jongere weer naar school kan.

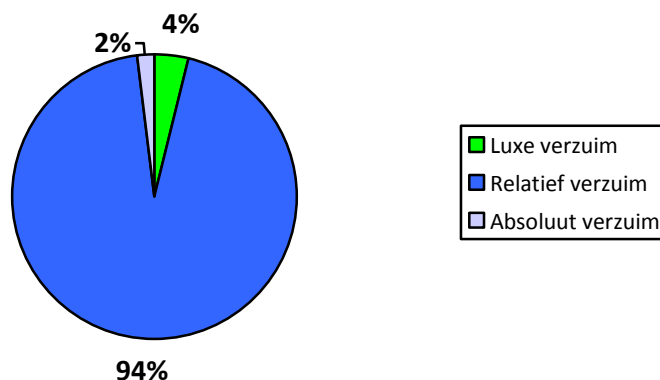
Wanneer leerlingen ondanks eerdere waarschuwingen of een HALT-afdoening blijven verzuimen, kunnen zij een proces-verbaal krijgen vanwege overtreding van de leerplichtwet. Dit houdt in dat de zaak in handen komt van het

Openbaar Ministerie. De leerplichtofficier gaat vanaf dat moment over de verdere afdoening van de zaak. Vaak volgt er een taakstraf, maar het kan er ook toe leiden dat ouders en/of de jongere verplichte hulpverlening krijgen opgelegd. Dat betekent dat Jeugdbescherming Regio Amsterdam de jongere en ouders gaat begeleiden.

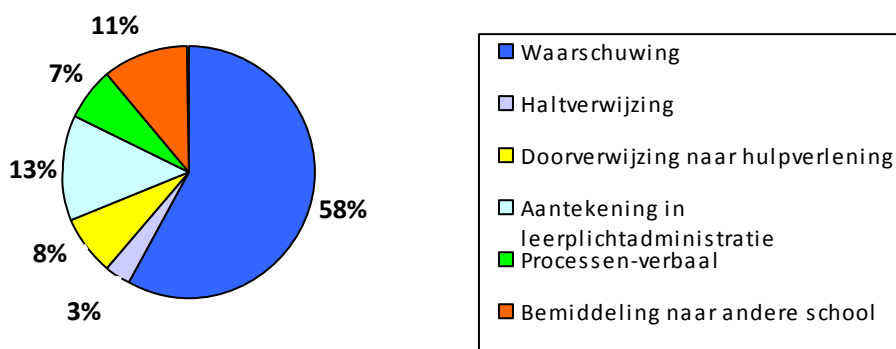
Bij luxe verzuim, wanneer ouders hun kind (vroegtijdig) buiten de reguliere vakantieperiode meenemen voor een vakantie zonder dat daar toestemming voor is, volgt altijd een proces-verbaal. Ouders kunnen voor luxe verzuim een geldboete krijgen. De leerplichtambtenaar gaat op de laatste schooldag voor de vakantie regelmatig langs scholen om een aanwezigheidscontrole te houden.

Het aantal processen-verbaal dat dit schooljaar is opgemaakt tegen ouders en/of jongeren is licht gedaald ten opzichte van vorig schooljaar.

SOORT VERZUIMMELDING

AFDOENING LEERPLICHTMELDINGEN

VRIJSTELLING EN VERLOF

Ouders/verzorgers kunnen op bepaalde gronden worden vrijgesteld van de verplichting om te zorgen dat een jongere als leerling van een school staat ingeschreven. In het schooljaar 2016/2017 hebben in de gemeente Waterland 6 jongeren een vrijstelling gekregen.

VRIJSTELLING

In artikel 5 van de leerplichtwet is bepaald in welke gevallen ouders in aanmerking kunnen komen voor een vrijstelling van de inschrijvingsplicht. De gronden waarop ouders een beroep op vrijstelling kunnen doen zijn:

1) als de jongere op lichamelijke of psychische gronden niet geschikt is om tot een school te worden toegelaten. De aanvraag moet ondersteund worden door een verklaring van een door de burgemeester en wethouders aangewezen onafhankelijke arts. De vrijstelling is geldig voor één schooljaar en dient ieder jaar opnieuw aangevraagd te worden. In sommige gevallen wordt de vrijstelling

verleend voor de gehele duur van de leerplicht.

2) als ouders overwegende bedenkingen hebben tegen de richting van het onderwijs vanwege religie. Voorwaarde hieraan is dat de jongere niet eerder geplaatst is geweest op een school in de richting waartegen bedenkingen worden geuit. In het schooljaar 2016-2017 heeft 1 kind deze vrijstelling gekregen.

3) als de jongere als leerling van een school in het buitenland staat ingeschreven en deze school geregeld bezoekt. Ouders dienen bij hun aanvraag een bewijs van inschrijving te overleggen van de school in het buitenland.

VERVANGENDE LEERPLICHT

Jongeren die minimaal 14 jaar zijn en niet meer geschikt zijn om volledig dagonderwijs te volgen op het voortgezet onderwijs, kunnen (gedeeltelijk) een ander lesprogramma volgen dat ook praktijktijd bevat (stage). Er dient een plan van aanpak gemaakt te worden waarin het begeleidingsprogramma is beschreven. Als aan het einde van het

programma blijkt dat volledig dagonderwijs nog niet haalbaar is, dan kan de vrijstelling verlengd worden.

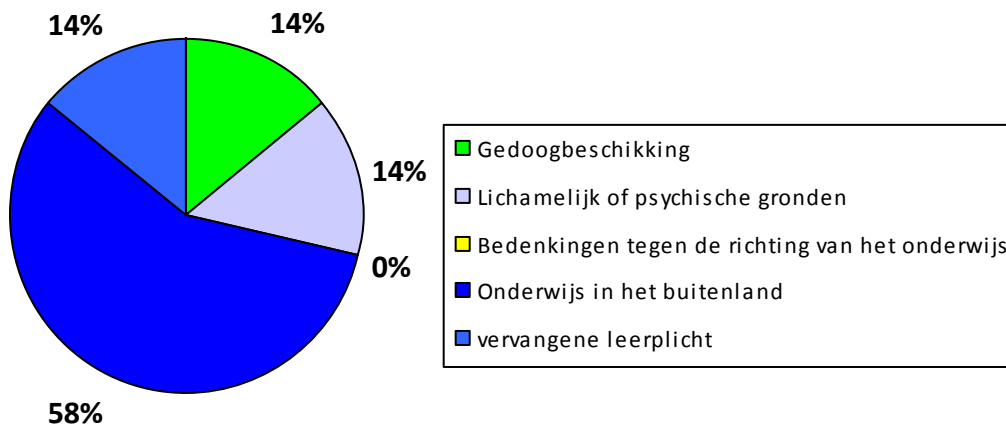
GEDOOGBESCHIKKING

Jongeren die een verkeerde opleidingskeuze hebben gemaakt in het MBO en die niet meer gemotiveerd zijn om hun huidige opleiding voort te zetten, kunnen in aanmerking komen voor een gedoogbeschikking. Dat wil zeggen dat de jongere toestemming krijgt om tijdelijk te werken in plaats van onderwijs te volgen tot het moment dat de jongere start met zijn nieuwe opleiding. Meestal is dit voor een korte periode, omdat het MBO meerdere startmomenten per schooljaar kent.

VERLOF

Verlofaanvragen tot en met 10 schooldagen worden beoordeeld door de directeur van de school. Verlofaanvragen vanaf 11 schooldagen of meer worden beoordeeld door de leerplichtambtenaar. In het schooljaar 2016/2017 zijn er geen verlofaanvragen binnengekomen bij de leerplichtambtenaar van 11 schooldagen of meer.

Vrijstellingen

PREVENTIEF VERZUIM

De gemeente heeft de wettelijke taak om toezicht te houden op de naleving van de leerplichtwet. Om de handhaving van de leerplichtwet te verbeteren houdt de leerplichtambtenaar een preventief spreekuur op het Bernard Nieuwentijt College in Monnickendam. In het schooljaar 2015-2016 is het preventief spreekuur doorontwikkeld.

SPREEKUR

Het doel van het spreekuur is dat leerlingen die verzuimen in een vroeg stadium in beeld komen bij de leerplichtambtenaar. Door aanwezig te zijn op de scholen en leerlingen aan te spreken op hun verzuim, kan verder schoolverzuim worden voorkomen. Het gesprek heeft een informatief en waarschuwend karakter. Het spreekuur heeft een preventieve werking richting leerlingen. De aanwezigheid van de leerplichtambtenaar vergroot de kennis over de leer-

plichtwet onder directieleden, afdelingsleiders en docenten. De leerplichtambtenaren hebben meegedacht in de ontwikkeling van het verzuimprotocol van het Bernard Nieuwentijt College. Dit heeft geresulteerd in een forse stijging van het aantal aanmeldingen van leerlingen voor het preventief spreekuur. De reden hiervan is dat er een adequaat verzuimprotocol is en dat dit beter wordt nageleefd.

Leerlingen worden door de school aangemeld voor het spreekuur. Tijdens het gesprek probeert de leerplichtambtenaar boven tafel te krijgen waarom er sprake is van verzuim. Doel hiervan is om alle belemmeringen die het verzuim veroorzaken op te lossen. Soms is er sprake van achterliggende problematiek. In dat geval wordt het zorgteam ingeschakeld. De gemaakte afspraken worden vastgelegd in een afsprakenbrief.

Doordat de leerling in een vroeg stadium in beeld komt en wordt aangesproken op

zijn verzuim, kunnen vervolgacties zoals een gesprek op het gemeentehuis, een haltverwijzing of het opmaken van een proces-verbaal worden voorkomen.

In het schooljaar 2016-2017 telde het Bernard Nieuwentijt College 332 leerlingen. In het schooljaar 2016-2017 heeft de leerplichtambtenaar met 25 leerlingen een preventief verzuimgesprek gevoerd.

BUITENLEERLINGEN

Er zijn ook jongeren die woonachtig zijn in Waterland, maar buiten de gemeente naar school gaan (buitenleerlingen). Op veel scholen in het voortgezet onderwijs houden leerplichtambtenaren van de desbetreffende gemeente een preventief spreekuur. Met collega leerplichtambtenaren is afgesproken dat alle leerlingen van de school, ongeacht woongemeente, preventief worden gesproken door de leerplichtambtenaar die gebonden is aan de school. De leerplichtambtenaar stuurt vervolgens een terugkoppeling van het

gesprek aan de leerplichtambtenaar van de woongemeente van de leerling.

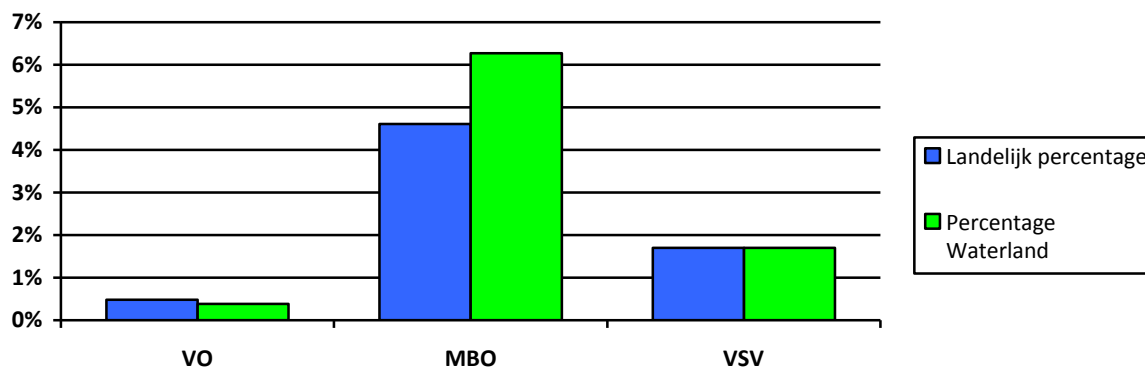
RESULTATEN

Van de 25 leerlingen die zijn gesproken op het preventief spreekuur zijn 4 leerlingen opnieuw gemeld bij leerplicht vanwege schoolverzuim.

In het schooljaar 2017-2018 wordt het preventief spreekuur voortgezet.

VOORTIJDIG SCHOOLVERLATEN

VSV-ers in Waterland en landelijk gemiddelde

	DEELNEMERS	VSV'ERS	VSV %
MBO	303	19	6,27
VO	1051	4	0,38
TOTAAL	1354	23	1,7

Een voortijdig schoolverlater (VSV'er) is een leerling van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie in een bepaald schooljaar het onderwijs verlaat. In het schooljaar 2016-2017 had de gemeente Waterland 23 voortijdig schoolverlaters. Uit bovenstaande tabel blijkt dat het percentage VSV'ers in Waterland gelijk staat aan het landelijke gemiddelde.

De VSV'ers tot 18 jaar worden begeleidt door de leerplichtambtenaar. Jongeren die de leeftijd van 18 hebben bereikt en dreigen uit te vallen op school worden door de leerplichtambtenaar gemeld bij het RMC in Purmerend. Dit zijn verzuimmeldingen van jongeren die niet meer leerplichtig zijn, ook wel bovenleerplichtige jongeren genoemd, en die niet in het bezit zijn van een startkwalificatie. Deze jongeren worden door de

gemeente gevolgd tot 23 jaar of tot zij een startkwalificatie behalen. Het RMC zoekt contact met de VSV'ers door middel van het versturen van brieven en/of door een huisbezoek af te leggen. Het RMC kan helpen/begeleiden bij het zoeken van een nieuwe opleiding of combinatie tussen werken en leren. Wanneer een bovenleerplichtige leerling dreigt uit te vallen op een school wordt de leerling ook aangemeld bij het RMC. Het RMC geeft altijd een terugkoppeling aan de leerplichtambtenaren van de gemeente Waterland. Bovenleerplichtige leerlingen met verzuim ontvangen in overleg met de school een waarschuwingsbrief van het RMC waarin de wet en regelgeving omtrent de startkwalificatie wordt toegelicht.

JONGERENLOKET

Bij het Jongerenloket in Purmerend

kunnen leerlingen zonder startkwalificatie uit de gemeente Waterland terecht met vragen of advies over een nieuwe opleiding en/of leer-werktraject.

RE-INTEGRATIE

De leerplichtambtenaren van de gemeente Waterland hebben als combinatiefunctie de re-integratie van de uitkeringsgerechtigden vanuit de Participatiewet. Hierdoor komen/blijven de leerplichtambtenaren soms in contact met voortijdige schoolverlaters met een uitkering vanuit de Participatiewet. Wij helpen deze leerlingen bij het zoeken van een baan of bieden ondersteuning bij de zoektocht naar een nieuwe passende opleiding. Deze leerlingen kunnen ook aangemeld worden bij het Jongerenloket.

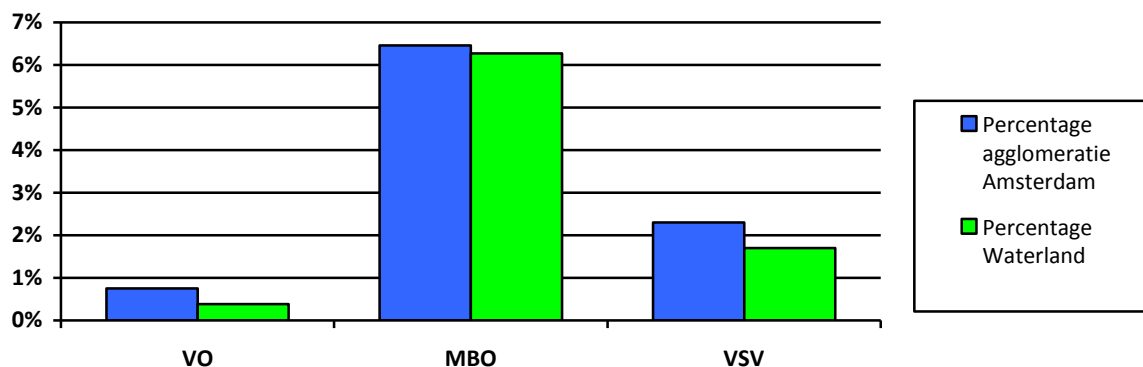
VSV REGIO AGGLOMERATIE AMSTERDAM

Gemeente Waterland maakt deel uit van de RMC-regio Agglomeratie Amsterdam. We hebben eerder gezien dat het aantal VSV-ers binnen de gemeente Waterland gelijk staat aan het landelijk gemiddelde.

In onderstaand tabel is een vergelijking gemaakt tussen het aantal VSV'ers van de gemeente Waterland en de eigen regio, Agglomeratie Amsterdam. Hieruit blijkt dat het aantal VSV'ers van de

gemeente Waterland gemiddeld veel lager is ten opzichte van de eigen regio, Agglomeratie Amsterdam, waarvan we deel uit maken.

VSV-ers Waterland en Agglomeratie Amsterdam

TOTAALOVERZICHT INTERVENTIES

Hieronder treft u een totaaloverzicht van de eerder genoemde interventies in dit jaarverslag

TOTAALOVERZICHT

Schooljaar 2016-2017

Interventie	Leerplicht
Bemiddeling andere school	10
Halt-verwijzing	3
Hulpverlening inschakelen	7
Mondelinge waarschuwing	2
Proces verbaal	6
Registratie / aantekening leerplichtadministratie	12
Schriftelijke waarschuwing	49
Verlenen vrijstelling of verlof	8
Eindtotaal	97

SAMENWERKING

De leerplichtambtenaren werken samen met verschillende partijen. Deze samenwerking is hard nodig om het verzuim en/of onderliggende problematiek van de leerlingen aan te pakken. De meeste overleggen vinden plaats met collega leerplichtambtenaren van de regiogemeenten. Veel jongeren uit Waterland zitten op een school buiten de gemeente. Door regio-overleggen te voeren zorgen we ervoor dat ook de jongeren die buiten de gemeente naar school gaan goed in beeld zijn.

ZORG- EN ADVIESTEAM

De leerplichtambtenaren nemen binnen de gemeente Waterland deel aan het Zorg- en Advies Team (ZAT). In het schooljaar 2016-2017 is het ZAT van het Bernard Nieuwentijt College 5 keer bij elkaar gekomen. In het ZAT werken scholen samen met professionals om leerlingen met problemen snel en adequaat te helpen. Leden van het ZAT zijn

de zorgcoördinator, schoolarts (GGD Zaanstreek- Waterland) de Schoolmaatschappelijk werker en de leerplichtambtenaar. Sinds dit schooljaar zit er ook altijd een collega jeugd bij het ZAT overleg.

KERNTTEAM

Het kernteam jeugd en gezin vormt de spil van de jeugdhulp in Waterland en bestaat uit professionals van SMD, MEE, JBRA, Spirit, SMW en de praktijkondersteuner GGZ. Zij bestrijken qua expertise het hele jeugdhulpveld. Het kernteam komt elke week bij elkaar. In deze overleggen wordt casuïstiek besproken waar extra ondersteuning bij de opvoeding of andere ondersteuning in het gezin nodig is voor een goede ontwikkeling van de betrokken jongeren.

JONGERENWERKER

De leerplichtambtenaren hebben daarnaast ook goed contact met de Jongerenwerker. De Jongerenwerker kan een jongere op een positieve, creatieve en laag-

drempelige wijze coachen en in contact brengen met de mogelijkheden en oplossingen in de buurt.

THUISZITTERSOVERLEG

De leerplichtambtenaren nemen ook deel aan het thuiszittersoverleg. Bij dit overleg komen het samenwerkingsverband en de leerplichtambtenaren uit de regio bijeen om de actuele casussen rondom thuiszitters te bespreken. Buiten het thuiszittersoverleg om heeft leerplicht ook contact met de medewerkers van het VO Waterlandloket op het moment dat een leerling nog niet geplaatst is op een passende school.

OPENBAAR MINISTERIE

De leerplichtambtenaren nemen drie keer per jaar deel aan het OM overleg in Haarlem. Tijdens dit overleg worden casussen, nieuwe werkwijzen en nieuwe wet en regelgeving rondom de strafrechtelijke aanpak besproken.

INTERGRIP

Vanaf de zomer van 2015 wordt er in de regio gewerkt met het systeem Intergrip. Intergrip gaat de overstap tussen VO-VO-, VO-MBO, MBO-MBO en onderwijs (VO+MBO)- gemeenten monitoren en

ondersteunen. Het systeem maakt het mogelijk om precies te zien welke leerlingen zich al hebben aangemeld, welke leerlingen voorlopig en definitief geplaatst zijn en welke leerlingen nog geen actie hebben ondernomen. Intergrip werkt van-

uit een landelijke database. Aangesloten VO en MBO instellingen leveren periodiek inschrijfgegevens aan, welke zichtbaar worden in het systeem.

OVERSTAP-ACTIE

Tijdens de overstap actie volgen we samen met de scholen de overstap van VO leerlingen naar vervolgonderwijs.

Intergrip, het systeem wat de overstap volgt, is gevuld door de scholen. In Intergrip staan alle leerlingen die een overstap moeten maken en deze leerlingen worden vanuit het systeem

gemonitord. In onze regio hebben alle VO en MBO scholen de ambitie om zoveel mogelijk leerlingen voor 1 april aangemeld te hebben op het vervolgonderwijs. Leerlingen weten op deze manier op tijd of ze zijn aangenomen en er is nog voldoende tijd om de leerlingen waarbij de aanmelding niet gelukt is te ondersteunen. Om de leerlingen nogmaals te

wijzen op het belang van een tijdige aanmelding, heeft leerplicht namens onze wethouder Gabriëlle Bekhuis een overstap brief verzonden aan de leerlingen uit de gemeente Waterland.

INTERVIEWVRAGEN

Annemarie Kanters
Leerplichtambtenaar Gemeente Waterland

Jij bent (de nieuwe) leerplichtambtenaar bij de gemeente Waterland, hoe is dit zo gekomen?

Ik ben sinds 1 maart 2017 inderdaad de nieuwe leerplichtambtenaar bij de gemeente Waterland.

Ik ben hiervoor werkzaam geweest als leerplichtambtenaar bij de gemeente Purmerend. Hier ben ik begonnen met een pilot om preventieve gesprekken voor de gehele regio te voeren. Hieronder vielen de jongeren van de gemeente Purmerend, Edam-Volendam en de gemeente Waterland. Hierdoor kende de gemeente Waterland en ik elkaar al een beetje.

Toen na 6 jaar mijn contract bij de gemeente Purmerend niet verlengd kon worden heb ik via een detacheringsbureau nog wat korte opdrachten als leer-

plichtambtenaar uitgevoerd en kwam ik in contact met Herman Klepper, medewerker P&O bij de gemeente Waterland. Ik heb Herman toen laten weten dat ik voorlopig bij de kinderen thuis wilde blijven, maar dat hij altijd contact met mij mocht opnemen als hij een interessante functie voor mij tegenkwam. Begin januari 2017 werd ik door hem gebeld met de vraag of ik misschien weer zin had om als leerplichtambtenaar aan de slag te gaan, omdat één van de leerplichtambtenaren een overstap ging maken naar een andere gemeente.

Kun je wat vertellen over je functie?

Als leerplichtambtenaar houd ik mezelf bezig met het controleren op de naleving van de leerplichtwet. Dit doe ik voor de gehele leerplicht (van 5 tot 16 jaar) en de kwalificatieplicht (van 16 tot 18 jaar). In de praktijk houdt dit in dat ik verzuimgesprekken voer met jongeren en hun ouders. Deze gesprekken vinden plaats bij de gemeente of op de school waar de jongere onderwijs volgt. Indien nodig ga

ik op huisbezoek. Naast het relatief zorgverzuim houd ik mezelf bezig met het de controle op het luxeverzuim en het absoluut verzuim. Ik behandel verlof aanvragen en verleen, eventueel, een vrijstelling. Ook het opmaken van een proces verbaal of een verwijzing naar Halt valt onder mijn werkzaamheden. Ik ben tevens een actief partner binnen het Zorg en Advies Team van het Bernard Nieuwentijt college.

Wat zijn de voordelen-nadelen van het werken in een kleine gemeente t.o.v. een grote gemeente?

Het voordeel van werken binnen een kleine gemeente is dat alles, bijna letterlijk, overzichtelijker is. De werkzaamheden, de scholen, het aantal leerplichtige jongeren, maar ook de collega's. En met de collega's bedoel ik dat het overzichtelijker is wie, wat doet. Binnen een grote gemeente, met grotere afdelingen wil het weleens voor komen dat men niet eens goed van elkaar weet waar elkaars expertises liggen.

Hoe ziet een gemiddelde leerplicht dag eruit?

Meestal kijk ik aan het begin van de week of er nog nieuwe verzuimmeldingen zijn binnengekomen. Zo ja, dan vraag ik hier direct informatie bij op. Meestal plan ik 2 leerplichtgesprekken per dag in. 1 in de ochtend en 1 in de middag. Het kan zijn dat dit gesprek bij de gemeente plaats vind of op de school van de leerling. Tijdens dit gesprek probeer ik zoveel mogelijk informatie in te winnen. Wat is er met de jongere aan de hand? Waarom verzuimt hij/zij? Is het puur uit gedrag, oftewel heeft de jongere gewoon geen zin om naar school te gaan of speelt er meer? De ervaring leert dat schoolverzuim vaak een signaal is dat er meer aan de hand is met de jongere. Van het gesprek maak ik een verslag in het systeem Key2jongeren, geef ik een terugkoppeling aan de school cq melder en zet ik de afspraken in een brief die ik naar de ouder(s) en jongere verzend.

Hoe ervaar je de samenwerking met het Bernard Nieuwentijt College?

Ik ervaar deze samenwerking als prettig. Het is duidelijk dat we hetzelfde doel voor ogen hebben; namelijk dat het goed gaat met de leerlingen van deze school en zij met plezier onderwijs kunnen volgen. In tegenstelling tot veel scholen waar ik mee heb samengewerkt is het fijn dat het Bernard Nieuwentijt openheid geeft in hun registratiesysteem. Het is vrij bijzonder dat wij, als leerplichtambtenaar zijnde, inloggegevens hebben gekregen om in hun registratiesysteem het verzuim en het dossier van leerlingen kunnen inzien.

Jij voert preventieve verzuimgesprekken op het Bernard Nieuwentijt College. Wat is jou ervaring hiermee?

Ik denk dat het goed is dat er preventieve verzuimgesprekken op het Bernard Nieuwentijt College worden gevoerd. Zo zijn de leerlingen al snel op de hoogte van de leerplichtwet en welke maatregelen er bij aanhoudend verzuim vanuit deze wet kunnen worden opgelegd. Wel is mijn ervaring dat er met veel jongeren vanuit school al afspraken zijn gemaakt met betrekking tot het verzuim. Of dat er simpelweg geen ongeoorloofd verzuim heeft plaatsgevonden en er een fout in de registratie heeft plaats gevonden. Hierdoor komt het regelmatig voor dat er gesprekken plaatsvinden die achteraf niet nodig waren geweest. Hierover hebben we vanuit leerplicht een overleg met school gehad.

Wat zijn de voordelen van de nauwe samenwerking met de collega's van jeugd?

Ik zie het als een enorme meerwaarde dat we zo een nauwe samenwerking hebben met onze collega's van jeugd. Het zorgt ervoor dat de situatie, indien van toepassing, omtrent een jongere vanuit meerdere oogpunten wordt bekeken. Naast het feit dat dit heel belangrijk en nuttig is, vind ik het ook erg leerzaam. Het is fijn dat er zulke korte lijnen zijn en we elkaar kunnen vinden indien nodig. Team jeugd en leerplicht heeft veel raakvlakken en ondanks dat we met het oog op de privacy vaak niet zomaar alles met elkaar mogen delen houden we elkaar wel, met behulp van een terugkerend overleg, op de hoogte van wat er speelt.

Maak je wel eens mee dat de ouders een andere visie hebben op wat voor het kind nodig is? Wat dan?

Ik maak het eigenlijk zelden mee dat ouders, met betrekking tot onderwijs, een andere visie dan mij hebben op wat voor het kind nodig is. Het wil wel eens voor komen dat ouders de schuld van de problematiek (het verzuim van het kind) compleet bij de school willen leggen. Soms is dit in mijn ogen gedeeltelijk terecht, omdat vooral het MBO vaak verzuimt in het tijdig op de hoogte brengen van ouders als er iets niet lekker loopt op school. Soms onterecht, omdat ouders andersom ook vaak de verantwoordelijkheid over hun kind geheel bij school neer willen leggen. Soms hebben ouders te hoge verwachtingen van hun kind. Willen ze toch graag dat het kind een opleiding op een hoger niveau gaat doen of in een andere richting. Het geeft mij voldoening om, in het belang van de jongere, dan het gesprek aan te gaan. Soms ligt dat belang namelijk niet alleen in het behalen van die ene diploma of dat ene niveau, maar juist alleen maar in het doen van wat je leuk vind.

ONTWIKKELINGEN LEERPlicht

WETSVOORSTEL ONDERWIJS OP EEN ANDERE LOCATIE

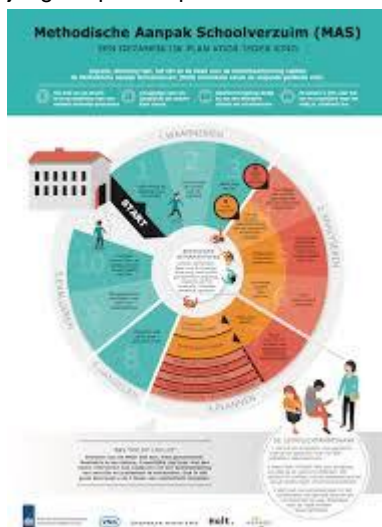
Staatssecretaris Dekker heeft een wetsvoorstel gemaakt waarmee hij onderwijs op een andere locatie mogelijk wil maken. Het gaat om het mogelijk maken van onderwijs op een andere locatie in de volgende vier situaties:

1. Lichamelijke of psychische gronden: het moet mogelijk worden om buiten de school onderwijs te volgen.
2. Sportieve en culturele talenten: mogelijkheid tot het invullen van onderwijstijd op een andere locatie ten behoeve van de ontwikkeling van hun talent.
- 3: Tijdelijk verblijf in het buitenland: kinderen van reizende ouders krijgen de mogelijkheid om tijdelijk het onderwijs op afstand te volgen.
- 4: Thuisonderwijs onder strikte kwaliteitsvoorwaarden:
Afschaffen van artikel 5 onder b, onthefing leerplicht vanwege richtingsbedenkingen. Voorstel om goed thuisonderwijs te garanderen.

Dit wetsvoorstel moet ervoor zorgen dat er meer mogelijkheden komen voor onderwijs op een andere locatie dan de school. Tegelijkertijd zorgt staatssecretaris Dekker dat het onderwijs van voldoende kwaliteit is. Totdat andere wet-en regelgeving officieel is vastgesteld, gelden de huidige wetten en regels. De inwerkingtreding van eventuele nieuwe wet en regelgeving is niet eerder te verwachten dan schooljaar 2017-2018.

MAS

Halt, het Openbaar Ministerie, de raad voor de Kinderbescherming en Ingrodo hebben de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) ontwikkeld. Deze methode is ontwikkeld omdat het bij de aanpak van schoolverzuim belangrijk is dat er snel stappen gezet worden om (langdurige) schooluitval te voorkomen. De MAS geeft een eenduidige aanpak en duidelijkheid over wie wat doet in welke fase van het schoolverzuim. Er worden vier routes bij meldingen van ongeoorloofd verzuim, vrijwillige jeugdhulp, HALT- straf, dwang in civielrechtelijk of dwang in strafrechtelijk kader beschreven. Bij verzuim met achterliggende problematiek staat de inzet van jeugdhulp voorop.

MELDINGSPLICHT

Net als in het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs is het gebruik van het digitaal loket verzuim verplicht gesteld voor alle (voorgezet) speciaal onderwijs en het (speciaal) basisonderwijs. Op 1 januari 2017 zijn alle scholen over op de nieuwe registratiemethode. De nieuwe werkwijze helpt om het verzuim goed in beeld te krijgen. Een goede registratie leidt tot betrouw-

bare informatie over het aantal leerlingen dat verzuimt en over de duur van het verzuim. Zo zijn leerlingen beter in beeld bij de school, het samenwerkingsverband en bij de gemeente. Dit schooljaar heeft 1 basisschool via het digitaal loket verzuim gemeld. Wij hebben nog geen meldingen via het digitaal loket vanuit het speciaal onderwijs ontvangen. Deze meldingen zijn dit schooljaar nog telefonisch of per mail gedaan.

WETSVOORSTEL VROEGTIJDIGE AANMELDDATUM VOOR EN TOELATINGSRECHT TOT HET BEROEPS- ONDERWIJS

De Eerste Kamer is op 3 oktober 2016 akkoord gegaan met het wetsvoorstel 'vroegtijdige aanmelddatum voor en toelatingsrecht tot het beroepsonderwijs'.

De wet regelt ook dat de aanmelddatum voor het mbo 1 april wordt, dat studenten die zich uiterlijk op die datum hebben aangemeld recht krijgen op een studieadvies en dat studenten uiterlijk binnen een jaar een bindend studieadvies krijgen.

Om hun toelatingsrecht te verkrijgen moeten studenten zich tijdig aanmelden en deelnemen aan verplichte intakeactiviteiten. Alleen in uitzonderlijke, en nauw omschreven, gevallen kunnen studenten straks worden geweigerd, bijvoorbeeld als een opleiding te veel aanmeldingen krijgt. Ook zijn bij een aantal opleidingen aanvullende toelatingseisen (bijvoorbeeld voor een sportopleiding) mogelijk en kunnen studenten worden geweigerd die geen kwalificatie meer hoeven te halen en al voor drie of meer opleidingen een negatief bindend studieadvies hebben gekregen of studenten die na zes

jaar nog geen mbo-diploma hebben gehaald. De wet is per 1 augustus 2017 in gegaan zodat instellingen, vo-scholen en studenten de tijd hebben om zich voor te bereiden op de aanmelddatum van 1 april 2018.

IDDINK

Volgend schooljaar gaan we binnen de agglomeratie Amsterdam gebruik maken

van een nieuw overstap systeem, Iddink, om de overstap VO/MBO te volgen. Nu gebruiken wij daarvoor het systeem intergrip. Voordelen van dit systeem is dat scholen via hun eigen onderwijs applicatie de overstap kunnen monitoren en de gegevens direct tussen scholen uitgewisseld worden, zonder tussenkomst van een derde systeem, zoals bij Intergrip. Dit is veiliger en makkelijker.

Volgend schooljaar zal het systeem worden uitgebreid met de functionaliteit om leerling dossiers tussen scholen uit te wisselen. Gemeenten krijgen via een aparte web-portal toegang tot de overstap gegevens.

THUISZITTERS

Ondanks dat het recht op onderwijs is geborgd in de Leerplichtwet zitten jaarlijks vele leerlingen om diverse redenen thuis.

Een thuiszitter is een leerplichtige leerling tussen de 5 en de 16 jaar of van 16 of 17 jaar met kwalificatieplicht (dat wil zeggen: de jongere die niet over een startkwalificatie beschikt), die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling en die zonder geldige reden meer dan vier weken aaneengesloten thuis zit, zonder dat hij/zij ontheffing heeft van de leerplicht of vrijstelling van geregeld schoolbezoek wegens het volgen van ander onderwijs.

Een thuiszitter is ook een jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of

17 jaar met kwalificatieplicht die niet staat ingeschreven op een school of onderwijsinstelling (absoluut verzui-mers), zonder dat hij/zij ontheffing heeft van de leerplicht respectievelijk vrijstel-ling van geregeld schoolbezoek wegens het volgen van ander onderwijs.

De oorzaken waarom leerlingen thuiszitten zijn zeer divers. Soms gaat het fout tussen jongeren onderling of speelt de school niet goed in op hun gedragingen. Soms ligt de oorzaak niet zozeer op school maar wordt het probleem daar vooral zichtbaar.

Zo kunnen gedragskenmerken, sociaal-emotionele en/of (psychische) gezondheidsproblemen de reden zijn dat leerling uitvalt. Vaak spelen er tegelijkertijd problemen in de thuissituatie een rol.

Wat de oorzaak ook is: thuiszitten is een complex probleem met veel impact op het leven van een jongere en het gezin waarin de jongere opgroeit.

In het schooljaar 2016-2017 waren er 3 thuiszitters. 1 leerling is inmiddels geplaatst op een andere passende school.

Voor de aanpak van thuiszitters is niet één perfecte oplossing. Wel zijn er diverse acties die de kans op succes vergroten. De samenwerkende jeugdinspecties bundelden praktijkvoorbeelden en tips op een website met een praktische handleiding voor professionals: www.reikthuiszittersdehand.nl

INTERVIEW MELVIN DE ROOIJ

Consulent en zorgregisseur Jeugd van de Gemeente Waterland

Kun je wat vertellen over je functie?

Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de Jeugdzorg. Dat betekent dat wanneer ouders of jeugdigen hulp of advies willen, zij bij ons terecht kunnen.

De vragen die binnenkomen kunnen divers zijn. Soms kunnen een aantal gesprekken met een professional er al voor zorgen dat een ouder of jeugdige weer verder kan. Soms is er meer hulp nodig en wordt er samen met de ouder en de jeugdige gekeken welke vorm van hulp dan het beste aansluit bij wat er speelt. Dat kan jeugdhulp zijn gericht op de thuissituatie, maar ook bijvoorbeeld hulp in de geestelijke gezondheidszorg (de GGZ).

Als zorgregisseur jeugd houd ik in de gaten dat alle partijen die betrokken zijn weten wie wat doet en wanneer. Mijn functie komt goed van pas wanneer er veel partijen (professionals, maar ook eigen netwerk) ouders of de jeugdige op wat voor wijze dan ook ondersteunen. De zorgregisseur houdt in de gaten dat de hulp die

geboden wordt, aansluit bij wat er nodig is.

Hoe ziet een gemiddelde dag op de afdeling jeugd eruit?

De gemeente Waterland heeft drie zorgregisseurs Jeugd waarvan ik er een ben. De aanvragen voor hulp en advies komen bij ons binnen. Het streven is om de aanvragen zo snel en zo goed mogelijk op te pakken. Ouders of jeugdigen nemen niet zomaar contact met ons op. Vaak loopt er iets niet goed en is er al veel geprobeerd om het zelf op te lossen.

Voor een groot gedeelte van de dag zorg ik ervoor dat ik met alle partijen met wie ik contact onderhoud, een goede samenwerking heb. Wanneer dit goed loopt dan heeft dit een positief effect op de jeugdige en het gezin.

Soms is er langdurigere hulp nodig of intensiever. Als zorgregisseur Jeugd hebben wij de bevoegdheid om jeugdhulp in te zetten en regelen wij deze financiering. Wij geven dan een besluit af.

Met welke partijen werkt de afdeling jeugd samen en hoe ziet de samenwerking eruit?

De gemeente Waterland heeft een jeugdteam samengesteld, het kernteam jeugd. Dit team bestaat uit consulenten, professionals, die qua deskundigheid en kennis het hele jeugdhulpveld bestrijken. Onze kernteamleden komen onder andere van MEE, SMD, Spirit, JBRA en de GGD. Ook hebben wij de praktijkondersteuner GGZ-jeugd in ons team vanuit de huisartsen Monnickendam. Regelmatig krijgen wij van ouders of

jeugdige de vraag wat er met hun gegevens gebeurt. De privacy van de

jeugdige en ouders is goed geborgen. Zo kan er enkel met toestemming informatie met anderen gedeeld worden. Dat kan met school zijn, de huisarts, de jongerenwerker, maar ook bijvoorbeeld de wijkagent of leerplicht. Alles in samenspraak met ouders en de jeugdige met als doel hen zo goed mogelijk verder te helpen.

Maak je wel eens mee dat de ouders een andere visie hebben op wat voor het kind nodig is? Wat dan?

Ouders kennen hun kind vaak door en door. Zij zijn ervaringsdeskundigen en weten wat wel maar ook niet werkt bij hun kind. Het komt voor dat ouders een andere visie hebben op wat er voor het kind nodig is. Die visie is ergens op gebaseerd. In mijn ogen is het belangrijk om daarover in gesprek te gaan. Uitgangspunt blijft altijd de (veilige) ontwikkeling van het kind.

Hoe ervaar je de samenwerking met je collega's van leerplicht en wat zijn de voordelen?

Regelmatig trekken leerplicht en onze afdeling jeugd samen op in gezinnen en samenwerkingsverbanden. Hoewel leerplicht en de zorgregisseur verschillende taken en bevoegdheden hebben, is er ook een raakvlak. De zorg dat de jeugdige zich goed ontwikkelt. Wanneer een jeugdige dreigt uit te vallen op school of al thuis zit, dan krijgt leerplicht hier melding van.

Jaarverslag Leerplicht

2016-2017

Gemeente WATERLAND

Vanuit jeugd kan dan, in samenwerking met de jeugdige en ouders, gekeken worden wat er nodig is om

de schoolgang weer op gang te brengen. Zonder deze samenwerking zijn er jeugdigen die pas laat in beeld komen doordat problemen soms al

groot zijn geworden. Door samenwerking kan er vroegtijdig een plan van aanpak gemaakt worden. Dat is voor iedereen een winst.